

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Tractatus Quintus. De extrema Vnctione & Ordine.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

TRACTATUS V.

De Extrema Unctione & Ordine.

CAPUT I.

Quid sit Extrema Unctio, & quæ circa
eam observanda?

Resp. I. Est Sacramentum à Christo institutum, ad ægroto periclitanti de vita conferendam salutem animæ, vel etiam corporis, per unctiōnem olei benedicti, & orationem Sacerdotis. *S. Thom. in 4. dist. 23. q. 1. a. 1.* Unde resolves.

I. Materia ejus remota, est oleum benedictum, quod in pyxide chrisimali signatur litera I. (in cuius defectu non licet uti chrisimate; si tamen usus sit, nihil repetendum esse, docet *Laym. lib. 5. t. 8. c. 2. num. 3.*) idq; renovandum est quotannis in Cœna Domini, veteri exusto: si tamen novum haberi non possit, licet uti antiquo, *Lay. l. c.* & si hoc non sufficiat, aliud consecratum, vel in necessitate non consecratum, (in minore tamen quantitate, quàm vetus est) addere. Et si *Dian p. 6. t. 6. R. 44.* ex *Less. & aliis 4.* dicat contrarium habere praxin Ecclesiæ, ut scilicet paulatim & per vices (si ita requirat necessitas propter copiam infirmorum) longè etiam major quantitas addatur, quàm ab Episcopo fuerit consecrata initio, *Bon. d. 7. q. 1. n. 8.* ex *Possevino.*

Hh 3

II. Ma-

II. Materia proxima, est unctio certarum partium corporis, ac saltem quinque sensuum; vel si mutilati sint, vicinarum partium, facta à Sacerdote; non simpliciter necessario contactu immediato manus, nam peste grassante uti virga oblonga oleo tincta, quam postea comburat, Sylv. *Chapeavill. Dian. v. Dian. p. 3. t. 4. Resol. 164.* Quidam etiam Doctores putant, unam tantum unctiōnem esse de essentia Sacramenti, ideoque in periculo pestis, & simili necessitate, sufficere unum tantum organum magis obvium, vel potius caput, quod in eo sensus maximè vigeant, ungeri, dicendo: *Per istam, &c. quicquid deliquisti per visum, auditum, gustum, odoratum, tactum, &c.* Et quidem pro hac sententia citantur varia Pastoralia, Agenda, & Doctor. *Lovan. Sylvius in 3. parti. q. 32. art. 2. Laym. lib. 5. tr. 8. ca. 3.* qui eam non omninò improbabilem, *Tan. & Marchant. in Hortu Pastorum*, qui omninò probabilem, & in praxi usitatam. *Dian. part. 3. t. 4. Resol. 168.* qui in praxi usitatam dicit, citansque pro ea, *p. 8. t. 1. R. 21. Gran. de mic. Aversam.* affirmat Pontificem id posse permittere, & deniq; *Escob.* (citans *Becanum c. 25. q. 7. n. 6.*) & *Barbosa in Tridentin. sess. 14. cap. 1.* id permittit. Verum cum alii Doctores communiter repugnent, tutius saltem erit (quod suadet *Laym. & Dian. l. cc.*) eo casu unum oculum, aurem, manum, narem, & os velociter sine crucis forma ungeri, dicendo unicum formam, complectentem reliquas. Illud verò certius est, pedes aut renes ungeri, non esse essentiale, imò quoad renes, non est decens, præsertim in foeminis; & viris religio-

lis, ideoque omitti solet, *Henriq. Sa. Tolet. Suar. Bellarm. cap. 10. in fine.*

III. De essentia hujus Sacramenti est, 1. ut organa s. sensuum, quæ inunguntur, nominentur. *Palau. l. 4. tr. 26. Aversa s. 4. & c. communiter.* Licet *Dian. p. 8. t. 7 R. 56. ex Regim.* contrarium censent probabile; imò ad valorem sufficere, si inter unguendum omnes sensus dicas: *Per istas sanctas unctiões indulgeat tibi.* 2. Verba illa: *Per hanc sanctam unctionem,* etsi *Palau. l. 4.* dicat valere, si tantum omittas *et sanctam.* 3. Verba deprecativa: *Indulgeat tibi Deus.* Hinc formam imperativam, v.g. *Per hanc, & c. remittatur tibi, quicquid, & c.* non valere dicit *Palau. l. c. Dian. loc. c.*

IV. Hoc Sacramentum tantum dandum est morti propinquis, ex morbo, vulnere, partu, vel senectute; quia hi soli sunt infirmi. Quod si morbo liberati rursus periclitentur, iterandum est; & quidem in diurnis morbis, quoties erit periculum novum; neq; expectandum, (sub gravi culpa, *Quintan. t. 5. s. 9.*) donec sensibus careant, vel omnino sint desperati. In dubio verò de vita, detur sub conditione, *Laym. l. c. ex S. Th. Sylv. Suar. d. 40.*

V. Si conferatur infirmo communi morbo, sive non graviter vel periculosè laboranti, non est validum, *Suar. Palau. Gran. Amic. & c. comm.* Ac licet *Less. Wigors & Quint.* contrarium putent probabile; concedunt tamen sic inunctum iterum inungendum esse (etiam in eodem morbo) quando periculosè laborare cœperit, ob mutatum statum infirmitatis; additq; *Quint.* mortaliter peccatum fuisse, v. *Quint. t. 5. s. 7. Dian. p. 9. t. 6. R. 45.*

VI. Ad Sacramentum hoc cum fructu recipiendum in eo, qui rationis est compos, & conficius peccati mortalis (si non confiteatur) requiritur contritio saltem existimata; neq; sufficit attritio, *Bon. d. 7. q. un. p. 5. n. 2. ex Reg. s. 28. c. ult. n. 73.* Ordinariè autem, nisi obstet causa rationabilis, (v.g. si ob vomitum communicare non possit) premitenda est confessio & communicatio, ob Ecclesiæ consuetudinem; quæunctionem tanquam minus necessariam ad salutem, proponit, v. *Bon. l. c. n. 13.* Licet autem per se loquendo confessio non necessariò præmittatur, cum per contritionem se disponere possit; per accidens tamen requiri potest, v.g. si post vitricum peccasset mortaliter, & timeretur post unctionem defuturum tempus confessioni; tunc enim prius audiendus & absolendus esset; quia sacramenta magis necessaria tali casu prius sumenda sunt, *Fil. Barb. Dian. p. 5. t. 3. R. 92.*

VII. Pueris habentibus sufficientem rationis usum ad peccandum, tamen si sacram Eucharistiam non recipiant, non rectè negatur extrema Unctio, cum inde nonnunquam salus ipsorum dependere possit, *Sua. 3 p. 10. 3. d. 70 s. 1. Graf. Angl. Zamb. apud Lay. l. 5. t. 8. c. 4. n. 2.* qui Parochos quorundam locorum excusat per consuetudinem toleratam ab Episcopis, si dent pueris ante annum 14. vel 15. excepto casu necessitatis, quo puer, quem rationis usum consecutum esse constet, aliud Sacramentum ante mortem suscipere possit, v. *Chapeauvill. c. 3. p. 17.* Ac licet Parochus in confessione cognoverit, puerum nunquam actualiter peccasse, debere tamen illum inungere, contra *Nugn. & Sanc. doct.*

Suar.
Si ven
unge
Sanc.
VI
Pastor
det, v.
Sv. C
muni
Poss
viatic
instr
In nec
lic, nec
licite
suspens
cet Pr
setur
Suar.
IX
te, nec
fiat, v
etiam
pronu
dente
nus in
pronu
terum
non p
quæ r
r. 3. R.
initio
incho

Suar. Reg. in. Fill. Cón. &c. cum *Dian. p. 3. l. 4. R. 181.*
 Si verò dubium sit, an puer usum rationis habeat,
 unguendus est sub conditione, *Dian. p. 5. t. 3. R. 85. &*
Sanch. Samb. & Lugo.

VIII. Minister, est solus Sacerdos proprius, sive
 Pastor; sine cuius venia, si extra necessitatem alius
 det, validum quidem est, sed graviter peccat. *Syl. v.*
Sac. Cón. d. 9. n. 28. & religiosus incurrit excom-
 municationem Papalem, *Suar. Reg. in. l. 18. n. 40.*
 Possè tamen Regulares hoc Sacramentum (uti &
 viaticum) in articulo mortis suis familiaribus mi-
 nistrare, docet *Dian. p. 5. t. 3. R. 51. ex Marchino, &c.*
 In necessitate verò, ut si Pastor absit, vel dare no-
 lit, nec superior possit adiri pro petenda licentia,
 licetè ministrat quivis non excommunicatus, aut
 suspensus; (etiam Regularis, ut contra *Gavan. do-*
ct. Prap. of. Henr. Fern. Gra. Dian. p. 5. t. 3. R. 82.) cen-
 setur enim tunc Papa dare licentiam. *Laym. Reg. in.*
Suar. &c. l. c. Dian. R. 176.

IX. Sufficit Sacerdos sine ministro in necessita-
 te, nec in ea foemina adhibenda est, quod si tamen
 fiat, veniale esse docet *Quint. t. 5. f. 6.* In ea possit
 etiam unus unam, alius aliam partem inungere,
 pronunciando tamen formam illi unctiõni respõ-
 dentem, *Bon. l. c. &c. comm.* Non tamen potest u-
 nus inungere aliquem sensum, & alius formam
 pronuciare: neque unus unum oculum, alter al-
 terum. *v. Dian. p. 9. t. 7. R. 56.* Quòd si Sacerdos
 non possit progredi, supplenda erunt per alium,
 quæ restant, *Tan. Prap. Merat.* qui apud *Dian. p. 5.*
t. 3. R. 87. notat, licere etiam alteri unctiõnes ab
 initio repetere, perinde ac si prior nullam earum
 inchoasset.

H h 5

X. Et si

X. Et si in administratione huius Sacramenti servanda sint omnia præscripta in Rituali, Agenda vel Manuali; mortale tamen non esse, administrare in necessitate sine superpelliceo vel stola, docet *Quint. & Leand* conceditq; *Amicus Et Dian. p. 8. t. 1. R. 79.* id excusat ab omni peccato, si infirmus non sit capax alterius Sacramenti, & ista haberi non possint, contra *Suar. Regin. &c.* Imò etiam extra necessitatem non esse mortale. 1. Omittere Psalmos pœnitentiales, Litanias, & ceteras pœces, docet *Pala. & Gran.* Dico, extra: quia in necessitate gravi, v. g. tempore pestis, vel morte imminente, statim ungendus est sine præmissis orationibus; quæ tamen postea supplendæ sunt, si supervivat infirmus. *Bon. d. 7. p. 6. n. 8.* 2. Deferre ad ægrum, vel administrare sine lumine. *Leand.* citans *Possev. Quint. t. 5. f. 13. Barbof. de offic. Parochi c. 22.* 3: Si solus sine ministro administret: imò hoc in necessitate permittunt. *Tolet. Sa. &c. v. Dian. p. 9. t. 6. R. 36.* 4. Si ungat aliter quàm in formam crucis. *Suar. Bec. Laym. v. Dian. p. 3. t. 4. R. 178.*

XI. Pastor ratione officii, tenetur sub mortali, dare iis, qui petunt, nisi iusta causa excuset: etiam tempore pestis, modo possit absq; periculo vitæ; cum eo enim non teneri, docet *Tann. Dian. p. 5. t. 3. R. 93.* Si peste infecti sint confessi, posse sine peccato omitti, absolutè docet idem *Dian. p. 3. t. 4. R. 174. p. 5. t. 3. R. 93. & 83. & p. 8. t. 1. R. 21. ex Villalæ, Tann. Amico, Franc. Lugo, &c. Suar. Fill. Cón. Bon. Laym. ll. cc.*

XII. Sacerdos curatus peccat mortaliter, si peccatentē negligat inungere, vel differat cum probabi-

in periculo, ne sine unctione moriatur æger, (nisi
 ista causa excuset) quia in re gravi non præstat
 ad quod tenetur ex iustitia. Alius verò sacerdos,
 si absente Parocho licitè & facilè possit; tenetur ex
 charitate, sed sub veniali tantum: nisi tamen egro-
 tus valdè indigeret, v. gr. si alioqui sine omnibus
 sacramentis esset moriturus, quòd aliud nullū su-
 scipere possit: tunc enim quidam graviozem obli-
 gationem agnoscere videntur, v. *Dian. p. 3. l. 4. R.*
170. Laym. l. 5. t. 2. c. 7. n. 3.

XIII. Parocho vesperi timentis ne noctu voce-
 tur ad ægrum, non licet retinere domi sacrum o-
 leum, ut vocatus possit venire expeditius. Licet
 venialem culpam in eo tantum agnoscat, *Barbos.*
de Par. c. 22. ex Poss. item Quint. t. 5. f. 10. ubi tamen
 à mortali non audeat excusare eum, qui semper
 domi retineret.

XIV. Decens est, ut stuppa comburatur: quæ ad
 singulas unctiones nova adhibenda est, nisi aliud
 habeatur in Agenda, *Laym. l. c. Sa.*

Resp. II. Effectus ejus principalis est, roborare
 animam contra tentationes dæmonis in morte.
 Secundarius est, 1. Delere reliquias peccatorum.
 2. Tollere pœnas restantes. 3. Aliquando etiam
 sanitatem corporis conferre, si expediat. *S. Thom.*
Sylv. Suar. d. 41. f. 1. Unde resolves.

Hujus Sacramenti non sunt capaces, 1. Pueri,
 ante usum rationis; et si sufficiat ea ætas, quæ pos-
 sunt peccare, *Navar. Suar. l. c.* 2. Perpetuò amen-
 tes: aliis verò delirantibus, si ante petiverint, aut
 petituri fuissent, si cogitassent, aut ostenderint si-
 gnū doloris, dari potest & debet. *Sylv. Henr. Lay.*

Et si tales unctioni resistent, ligandos esse, vel fortiter tenendos ait *Zambr.* apud *Dian.* p. 5. t. 3. R. 84. qui cum *Barbof.* de officio *Parochi* c. 22. dicit esse necessarium, quando phreneticus non potest aliud Sacramentum suscipere.

2. Muri, surdi, & cœci à nativitate sunt capaces, atq; aded debent inungi propè organa sensuum, quibus carent: etsi exterius per illa non peccarint, potuerunt tamen peccare per interiores potentias, quibus illa respondent. *Possev.* *Nald.* *Præp.* *Dian.* p. 5. t. 6. R. 11.

3. Non suscipere hoc Sacramentum, per se loquendo, seclusoque scandalo, & contemptu, non est peccatum mortale, *Suar.* *Laym.* *Tan.* *E(cob.* *Ch.* (multò minus peccant mortaliter domestici, si id non procurent.) Veniale tamen esse, docet *Chr.* *di.* 19. *dub.* 10. contra *Nugn.* *v.* *Dian.* p. 3. t. 4. R. 170. p. 8. t. 1. R. 58. & p. 5. t. 3. R. 97. ubi notat ex *Tan.* non censei contemnere, qui sciens prudens omittit tempore apto, & oblata commoditate. Contrarium tamen vult *Tolet.* præsertim si probabiliter deinceps non sit futura commoditas.

CAPUT II.

De Sacramento Ordinis.

DUBIUM I.

Quid Ordo, quotuplex, & quae ejus materia?

Resp. I. Ordo est Sacramentum, quo traditur, potestas circa Eucharistiam ritè administrandam. Ordines universim sunt septem, Ostiariatus, Lectoratus, Exorcistatus, Acoluthatus, Subdiaconatus, Diaconatus, & Sacerdotium. Quod rursus est duplex. Minus, & Majus, sive Episcopatus. Unde quidam octo numerant. Prima verò tonsura non est Ordo, nisi latè, sed tantum dispositio ad ordines, per quam quis fit Clericus, & capax Beneficii Ecclesiastici, ac privilegiorum Clericalium. Ex iis tres posteriores dicuntur Majores, sive sacri, ob annexum votum solenne castitatis, (etsi ordinatus per gravem metum, vel nimis blanditiis, & importunitate parentum, probabiliter eò non teneatur, nisi spontè ratificaverit, *Sanch. di. 29. Azor. Fill. lib. 10. c. 4. q. 3. Cón. n. 150. Bon de mat. q. 3. p. 9.*) reliqui Minores, quos cum *Vasq.* alii Sacramentum esse negant, alii cum *Bellarmin. Cón. Fill &c.* communius & probabilius affirmant. Et quidem unum, vel perfectione ac fine, vel unitate attributionis. *v. Fill. tr. 9. cap. 1. Bon. d. 8. q. 1.*

Hh 7

Resp.

Resp. II. Materia remota Ordinum, est ali-
quod instrumentum, traditum ordinandis, infi-
grum potestatis spiritualis. Proxima est ejus-
dem traditio & acceptio. Cujus contractum
physicum & immediatum, etsi non esse essentia-
lem aliqui probabiliter doceant cum *Sa. Henr. Regin. Laym. Dian. tr. 4 de sacrament. num. 183. & aliis*, quos citat: contrarium tamen commu-
nius est, ac tutius, ut altera saltem manu tan-
gatur; imò ex præcepto ad scrupulum vitandum;
utraque manu; & quidem omnia, v.g. calix cum
patena, hæc cum hostia, ut docet *Fill. v. Laym. l. 5. t. 9. c. 5. Bon. d. 8. q. 1. p. 3. vid. Dian. p. 8. t. 1. R. 40. & 42.*

Resp. III. Ostiarius ordinatur traditione clavi-
um Ecclesiæ; Lector libri lectionum; Exorcista
libri exorcismorum, Acolythus ampullarum va-
cuarum, vel saltem unius, & candelabri cum ce-
reo extincto, quia ejus est præparare lumen, vi-
num & Aquam ad Missam, Subdiaconus traditio-
ne calicis vacui cum vacua patena superposita,
quia illius est hæc ad Missam præparare; Diaco-
nus impositione manus, & traditione libri Evan-
geliorum, quia ejus est catechizare, cantare Evan-
gelium, & cum facultate Parochi prædicare, ba-
ptizare, Eucharistiam dare. *v. sup.* Sacerdos tradi-
tione calicis cum vino, & patenæ cum pane, addi-
ta forma, quâ datur potestas sacrificandi, deinde
impositione manus, addita alia forma, quâ datur
potestas remittendi aliis peccata, *v. Fill. t. 9. cap. 2. Regin. Bon. Dian. p. 3. t. 4. R. 186. 187. & 188. & p. 8. l. c. Ex dictis resolves.*

I. Potest Episcopus extra diœcesin suis subditis conferre primam tonsuram : quia non est ordo. *Bon. & alii. 4. cum Dian. p. 4. t. 4. R. 143. contra Sanchez. Barb. &c.*

II. Quando dubium occurrit, an Ordo sit verè collatus, v. g. quia materia fuit dubia, iterari potest & debet sub conditione. Quando verò sunt rationes utrimque probabiles pro nullitate & validitate, ait *Dian. p. 5. t. 3. R. 47. ex Gran* posse iterari sub conditione, imò debere, si sit Episcopalis vel Sacerdotalis: v. g. si Sacerdos vel Episcopus non tetigisset vasa sacra, aut illud instrumentum, in cuius porrectione imprimitur character. Excipit tamen Sacerdotem, qui immediatè tetigit patenam, sed non hostiam. Eum verò, qui non tetigit calicem & patenam, dum forma proferebatur, sed paulò post, posse quidem ad maiorem animi sui quietem sub conditione iterum ordinari, non tamen esse necessarium docet *C. Lugo Resp. mor. l. 1. n. 33.* Rectè autem notat *Dian. l. c.* etiamsi quis timeat ne invalidè ordinatus sit, aut non recordetur se tetigisse sacra vasa, aut non tetigisse imagnetur, non illico iterandum esse Ordinem; cum sola oblitio vel timor non sufficiat ad prudens ac rationabile dubium, vel probabilitatem.

Resp. III Episcopus non potest ordinare nisi subditos vel ratione originis (si scilicet in ejus diœcesi sint nati,) vel ratione domicilii, ex voluntate isthic perpetuo habitadi, vel ratione beneficii in sua diœcesi existentis, *Dia. p. 8. t. 2. R. 8. Laym. Præp. &c. comm.* Quocunq; autem horum modorum sint subditi, licitè eos ordinat, ut habetur in *c. cum nul-*

736 *Lib. VI. Tr. V. de Extr. Vncl. & Ord.*
nullus, de temp. ordin. in 6. & ex communi Henrig.
Less. l. 2. c. 34. d. 19 Unde resolves.

I. Qui in una dicecesi est natus, in altera habet
domicilium, in tertia beneficium, à quo vis trium
istorum Episcoporum potest Ordines, vel dimissio-
rias accipere. *Prap. q. 1 a. 14 Laym. l. 5. t. 9. c. 9. Dian.*
p. 8. t. 2. R. 8. & 9. ubi cum Aversa & aliis 3. contra
Barbos. dicit, etsi ab uno eorum acceperit Ordinem
unum, posse alterum ab alio accipere.

II. Potest quis ordinari ut originarius, ubi i-
pse vel pater eius est natus, *Barb. Zerola Aversa,*
& alii 9. cum Dian. p. 8. t. 2. R. 12. Non tamen
potest ordinari ab Episcopo, in cuius dicecesi na-
tus est fortuitò; v. gr. quia mater ibi itineris
vel negotiorum causa degebat: quia non con-
trahit ibi civilitatem originis, sed ubi parentes
domicilium habent, ibi enim natus esse cen-
setur. *Sanch. & alii 8. cum Dian. p. 8. t. 2. R. 11. contra*
Hurtad.

III. Qui in diversis Episcopatibus habet duo
domicilia, in quibus æqualiter (etsi non mathema-
ticè) habitat, potest ab utriuslibet loci Episcopo
ordinari: quia utrique est subditus ratione domi-
cili, *Prap. l. c. Sanc. Aversa, &c. cum Dian. p. 8. t. 2.*
R. 14. ejus tamen filius ab illo tantum, in cuius dice-
cesi est natus. Quod si fortuitò extra utriusq; dice-
cesin sit natus, ab utrovis potest ordinari; quia u-
terque censetur ejus Episcopus originis, cum non
sit potior ratio de uno, quam alio. Prap. Dian. l. c.
Natus autem ex fornicatione, matris potius,
quàm patris domicilium sequitur. Prap. Dian. l. c.
R. 18.

IV.

IV. Qui plura habet in diversis dioccesibus beneficia, potest à quolibet illorum Episcoporum ordinari *Garc. Præp. l. c. 6. c. Dian. p. 8. t. 2. R. 25.*

V. Studiosi, qui in universitate habitant (etiam ultra decennium) animo redeundi in patriam, non contrahunt ibi domicilium, atq; ad eò ab eius loci Episcopo ordinari non possunt. Imò si iustitiam ducant uxorem, nec filii eorum: sicut enim is non dicitur Episcopus domicilii respectu patris; ita nec Episcopus originis respectu prolis, quæ nata fingitur in domicilio patris. *Dian. p. 8. t. 2. R. 15. § 17.*

DUBIUM II.

Quæ requirantur in ordinando?

Resp. I. Ad validam ordinationem requiritur, & sufficit, ut sit mas baptizatus. *S. Th. 3. p. q. 39. a. 2. Cón. d. 20. dub. 10. Vasq. Fill. t. 9. t. 4. q. 2.* Unde resolves,

I. Incapax ordinum est, & quidem jure divino, 2. Fœmina, *Vasq. Regin. Fill. l. c. 2. Hermaphroditus, in quo sexus fœmineus prævalet, Fill. loc. c. Quòd si autem in eo incipiat prævalere post ordinationem validam, non potest validè consecrare, vel absolvere, licet characterem sacramentalem retineat, C. Lugo, Resp. mor. l. 1. d. 31. 3. Non baptizatus. Ibid.*

II. Validè ordinantur, 1. Perpetuo amentes, cœci, muti, privati manibus, etsi jure naturali sint inhabiles, 2. Irregulares, etsi jure Ecclesiastico sint in-

inhabiles, maneatq; ab eorum usu suspens; 3. Pu-
eri in cunis, qui tamen ad castitatem non tene-
buntur vi voti, nisi id ratificaverint. *Tol. Henric. A.*
707. l. 13 c. 14 Bon. l. c.

Resp. II. Ut Ordo licitè, & secundum jura Ec-
clesiæ ritè sumatur, aut non incuratur censura. re-
quiritur in recipiente, præter statum gratiæ. 1. Ut
non sit Neophytus, vel infamis, vel Hermaphro-
ditus, vel irregularis, suspensus, excommunicatus.
2. Animus clericandi. *Trident. sess. 23. c. 4. sine quo*
si primam tonsuram, vel Ordines minores acci-
piat, videtur peccare saltem venialiter (nisi iusta
causa excuset) quia fraus est levis, *v. supra l. 4. c. 1.*
2. d. 1. a. 3. Similiter venialis inconstancia videtur,
sine iusta causa statum Clericalem deserere. 3. Ut
sit confirmatus. *Trident. sess. 23. a. 3.* & quidem se-
cundum *Bon d. 8. p. 5. n. 10.* sub mortali; secundum
Sotum. & Côm. sub veniali. 4. Literæ dimissoriae
(etiam pro prima tonsura) Episcopi proprii, sive
originis, sive beneficii, sive domicilii. *vid. Dian.*
p. 3. t. 4. Resol. 194. 5. Examen coram Episcopo,
de scientia necessaria ad usum cuiusque Ordinis,
nam *Trid. sess. 23. c. 4.* pro prima tonsura requiritur,
ut sciant fidei rudimenta: item legere & scribere:
& de quibus probabilis sit conjectura, quod Cle-
ricatum elegerint, non secularis iudicii fugendi
fraude, sed ut Deo fidelem cultum præstent. Pro
Minoribus, ut linguam latinam intelligant. Pro
Subdiaconatu & Diaconatu, cognitionem eorum
quæ ad istos Ordines spectant. Pro Sacerdote
tantam scientiam, ut populum docere possit ne-
cessaria ad salutem, & administrare sacramenta.

6. Titulus sustentationis, ut beneficii, vel patrimonii, vel paupertatis, ut in regularibus, *Trid. s. 21. c. 2. Bon.* 7. Ordo inter receptionem unius & alterius; cuius inversio, v. g. suscipere Diaconatum ante Subdiaconatum, erit mortale; Episcopatus ante Sacerdotium, erit etiam invalidus. 8. Tempus, sic minores conferuntur quavis Dominica vel festo, & quidem tali, quod ex præcepto Ecclesiæ celebratur etiam in foro, ut *Sylv. Az. Barb. & c. comm. docent.* Ac licet *Præpos. Fagund. Tann. Garvant. & c.* putent sufficere quodvis festum duplex in Ecclesia, eamque sententiam *Dian. R. 5. t. 13. R. 47.* vocet tutam in praxi: eam tamen ex decreto Urbani VIII. rejectam esse monet *C. Lugo h. 1. Resp. mor. d. 43.* Eisdem autem posse ex recepta Episcoporum consuetudine, etiam feria VI. vespere ante Sabbathum, quo omnes Ordines jure conferri possunt, notat *Dian. p. 2. t. 16. R. 28. ex Henrig. Regin. & c.* majores verò Sabbathis Quatuor temporum, & Dominicæ Passionis, ac Hebdomadæ Sanctæ. 9. Interstitia temporum. Sic majores non nisi post annum ab alterius susceptione conferri possunt, ex *Trident. sess. 23. c. 11. & 13. & 14.* in quo tamen Episcopus ob necessitatem, vel utilitatem Ecclesiæ, potest dispensare. Eodem tamen die, non nisi de licentia Papæ, duo Ordines majores possunt dari. Minores verò omnes, dispensante Episcopo, possunt dari eodem die; & si consuetudo sit, simul cum Subdiaconatu, *Navar. c. 25, Henrig. l. 10. c. 11. Vasq. Suar. Sa. V. Ordo Lay. l. 5. t. 9. s. 8.* 10. Locus, scilicet pro solenni collatione Ecclesiæ, pro privata, Sacellum. 11. Ætas, in qua

qua ordinariè Episcopus non potest dispensare, & sic pro prima tonsura & minoribus, requiritur salutem septennium completum, licèt *Quens. an. t. 6. f. 21.* contra *Sanch. &c.* putet sufficere inchoatum. Pro Acolyto annus 12 completus. *Fill. t. 9. c. 4. m. 28.* pro Subdiaconatu vigesimus secundus, pro Diaconatu vigesimus tertius, pro Sacerdotio vigesimus quatuor, omnes incepti, pro Episcopatu trigessimus completus. *v. Bon. d. 8. q. 1. Fill. tr. 9. ca. 4. Laym. l. 5. tr. 9. c. 6. & 7. Dian. p. 3. tr. 4. R. 192.* Si autem dubium sit, an quis ætatem requisitam habeat, v. g. pro Sacerdotio, an annum 25. ingressus sit, ordinari non potest. *Sanch. Laym. Bardi. d. 6. a. 11 p. 6. §. 2. v. supra l. 1. t. 1 c. 2. dub. 3.* Peccat autem tam ordinans, quàm ordinatus, si ordinetur, qui non habet qualitates requisitas.

Quæres Quæ sint officia ordinatorum?

Resp. 1. Ostiarii est claves templi servare, aperire & claudere ejus januas; arcere eos, quibus non licet interesse sacris; campanas pulsare; quæ intra Ecclesiam sunt custodire; ei qui prædicat, aperire librum. 2. Lectoris munus est, legere in Ecclesia lectiones veteris & novi Testamenti; item docere catechumenos rudimenta fidei Christianæ. 3. Exorcistæ munus est, manus imponere supra vexatos à spiritibus immundis, ad illos adjuvandos & ejiciendos, item ad exorcizandos catechumenos. 4. Acolythi munus est præparare ampullas vini & aquæ ad sacrificium Missæ, & porrigere Subdiacono, ferre cereos ad idem sacrificium, & illi ministrare, unde & ceroferrarius dicitur. 5. Subdiaconi munus est, immediatè subordinari Diacono

ad sacrificium Missæ, calicem & patenam illi
radere, urceolum cum aqua præbere, aquam ad
lavandas manus infundere, Epistolam ex officio
& solemniter in Missa legere. 6. Diaconi munus
est, cantare solemniter Evangelium in Missa, mini-
strare immediatè Sacerdoti in omnibus, quæ per-
tinent ad Missæ sacrificium, vestire altaria, crucem
ferre, & deniq; ex commissione Sacerdotis prædi-
care & baptizare. 7. Presbyteri munus est offerre
Sacrificium Missæ, absolvere à peccatis, baptiza-
re, benedictiones aquæ & similes facere, populum
doctrina & exemplo pascere. *v. Hscob. Exam. 8. c.*
741.

TRACTATUS VI.

De Matrimonio.

CAPUT I.

De Sponsalibus.

DUBIUM I.

Quid sint Sponsalia?

Resp. Sunt promissio voluntaria, deliberata, &
mutua, signo sensibili expressa, futuri matri-
monii, inter personas jure habiles.

Dicitur I. *promissio*: quia propositum non suffi-
cit, cum nō inducat obligationem. Unde qui dice-
ret,